

NASZA PILICA

WWW.NASZAPILICA.PL



ISSN 2353-7833

Biskupice • Cisowa • Dobra • Dobra-Kolonia • Dobraków • Dzwonowice • Dzwono-Sierbowice
Jasieniec • Kidów • Kleszczowa • Kocikowa • Podleśna • Przychody • Siadczą • Sierbowice
Sławniów • Smoleń • Solca • Szyce • Wierbka • Wierzbica • Zarzecze • Złożeniec

MIESIĘCZNIK GMINY PILICA - NR 1 (23) - STYCZEŃ/2016 - EGZEMPLARZ BEZPŁATNY



W NUMERZE:

INFORMACJE I AKTUALNOŚCI	str. 2
WIEŚCI Z UMIG	str. 4
INWESTYCJE	str. 7
NASZE MIEJSCOWOŚCI - CISOWA	str. 9
KULTURA	str. 13
ETNOGRAFIA	str. 16
NA STAREJ FOTOGRAFII	str. 19
NA FOTOGRAFII	str. 20



AKTUALNOŚCI

JARMARK ŚWIĄTECZNY

20 grudnia 2015. Pierwszy Pilicki Jarmark Świąteczny przeszedł do historii. Niezwykłą jak na grudzień pogodę wymodlili chyba wspólnie nasi proboszczowie. Wspólnota Leśno-Gruntowa dostarczyła świerki zdobiące scenę i rynek, a dzięki sąsiedzkiej pomocy Gminy Żarnowiec mieliśmy do dyspozycji scenę. I Pilicki Jarmark Świąteczny rozpoczął koncert Młodzieżowej Orkiestry Dętej z Dzwono-Sierbowic. Dźwięki strażackich instrumentów ściągnęły na rynek tłum mieszkańców. Przed oficjalnym

Mikołaj ze Śnieżynkami wywołał zachwyt wśród dzieci



Stoiska wystawców były wprost oblegane



otwarcem Jarmarku przez Burmistrza Artura Janosika miało miejsce pra-wykonanie pilickiego hejnału skomponowanego przez Kamila Rzadkiewicza, a odegranego przez Michała Ptaka. Gośćmi Jarmarku byli starosta zawierciański Krzysztof Wrona, prezes LGD "Perła Jury" Cezary Barczyk oraz wójt Żarnowca Eugeniusz Kapuśniak, którzy złożyli piliczanom życzenia świąteczne. Na Jarmarku można było spróbować świątecznych potraw serwowanych przez siedemnaście Kół Gospodyń Wiejskich z terenu gminy. Były wśród nich zupy grzybowe i barszcze, kapusta z grochem, kluski z makiem, zalewajka z grzybkiem, kapusta z grzybami, sałatki różnego rodzaju, gama wspaniałych ciast i wiele innych pachnących specjałów. Klub Emerytów i Rencistów serwował fasolę ze śliwkami. Można było skosztować smażonego karpia i wędzonego pstrąga przyrządzonych przez wędkarzy ze Stowarzyszenia Sportów Wodnych i Wędkarstwa, kupić żywego karpia, spróbować miodu oferowanego przez Koło Pszczelarzy oraz zupy grzybowej serwowanej przez "Przysmaki Podniebienia" Krzysztofa Łysonia. Miło nam było gościć w Pilicy Klub Ludzi Pozytywnie Zakręconych z Zawiercia prezentujących ozdoby choinkowe, świąteczne dekoracje i rzeźby. Wybór ozdób choinkowych był tak wielki, że nie łatwo było zdecydować się co wybrać. Można było zaopatrzyć się w biżuterię, stroiki, bombki,



Na piętrze ratusza dzieci wykonywały ozdoby choinkowe



aniółki, maleńkie choinki z makaronu i inne świąteczne cudernka wykonane przez mieszkańców. Pierwsze piętro ratusza opanowały dzieciaki, które pod czujnym okiem pracownic biblioteki, przedszkola i urzędu gminy, przygotowywały ozdoby choinkowe, którymi przystroili choinkę stojącą w ratuszu i z niecierpliwością czekały na wizytę Św. Mikołaja. Mikołaj nie zawiódł i po zmroku, pomimo braku śniegu, w towarzystwie śnieżynek zajeżdżał na rynek na pięknych saniach i rozdał kilkaset pierniczek przygotowanych przez panie z KGW w Wierbce. Pod dachem studni wisiła tradycyjna jemiola. W ratuszu można było obejrzeć wystawy pokazujące naszą jurajską zimę stulecia w 2010 r., poznać historię pilickiego „Zagłębia Opłatkowego”, obejrzeć obrazy malarza-samouka Kazimierza Milejskiego i wyroby szydełkowe wykonane przez Irenę Pilarczyk. Wielkim powodzeniem cieszył się kiermasz używanych książek przygotowany przez MGBP. Za uzyskane pieniądze zostaną zakupione nowe książki. Świąteczną atmosferę stworzyły zespoły muzyczne i taneczne, które licznie odpowiedziały na zaproszenie organizatorów. Wystąpili kolejno: dzieci z Przedszkola im. Janusza Korczaka w Pilicy, młodzież: ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Dzwono-Sierbowicach, z Zespołu Szkół nr 1 w Pilicy, z Ogniska Młodzieżowego przy KGW Wierbka, schola z parafii pw. Św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty w Pilicy, młodzież z Liceum Ogólnokształcącego im. Królowej Elżbiety z Pilicy, dziecięca grupa taneczna ćwicząca w Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Pilicy, Emilia Przybylik, która wykonała kolędy na skrzypcach, zespoły: „Jurajskie Gospodynie”, które wykonały piękne, mało znane kolędy, „Los Veteranos”, „Vocal”, Karol Skóra i schola „Dzieci bez talentu”, Basia Rymarowicz i Kamil Rządziejewicz. Jarmark łączył pokolenia. Szczególnie widoczne było to podczas występu babci i wnuczki, które wykonały pastorałkę. Wieczór zakończyło wspólne śpiewanie kolęd przy akompaniamencie zespołu „Boston”. [AK]

GMINNY OPŁATEK

17 grudnia 2015. Na zaproszenie władz gminy na tradycyjne spotkanie opłatkowe przybyli m.in. wicemarszałek województwa śląskiego Stanisław Dąbrowa, starosta zawierciański Krzysztof Wrona, dyrektorzy i kierownicy z Urzędu Marszałkowskiego, i Starostwa Powiatowego, księża parafii z terenu naszej gminy, prezesi i dyrektorzy firm, banków, szkół, przedszkoli, reprezentanci stowarzyszeń, Kół Gospodyń Wiejskich i Ochotniczych Straży Pożarnych. Nie sposób było oczywiście zaprosić wszystkich tych, którzy na różnych polach działają na rzecz Gminy. Spotkanie rozpoczęło się od występu przedszkolaków z Zespołu Szkół nr 2 w Wierbce. Młodzież z Drużyny Harcerskiej działającej przy Zespole Szkół nr 1 w Pilicy przekazała Burmistrzowi świąteczne betlejemskie. W imieniu władz gminy życzenia przybyłym złożyli Burmistrz Miasta i Gminy Artur Janosik oraz Przewodnicząca Rady Miasta i Gminy Barbara Przybylik. Kolejne życzenia, w poetyckiej formie, złożyła przybyłym radna powiatu



Drużyna Harcerska działającej przy Zespole Szkół nr 1 w Pilicy przekazuje Burmistrzowi świąteczne betlejemskie

zawierciańskiego Róża Kończyk. Gość zabrali również Wicemarszałek Województwa Śląskiego Stanisław Dąbrowa i Starosta Zawierciański Krzysztof Wrona. Goście otrzymali okolicznościowe upominki, a po wspólnym odśpiewaniu kolędy "Bóg się rodzi" oraz po poświęceniu opłatków przez ks. proboszcza Jarosława Szlenzaka zgromadzeni złożyli sobie życzenia świąteczne, po których spożyto symboliczną kolację wigilijną. [ANK]

SPOTKANIE W KOCIKOWEJ

13 grudnia 2015. O tym, że tytuł "Najpiękniejszej wsi województwa śląskiego" w 2015 r. zdobyła Kocikowa informowaliśmy w numerze 9/2015. Emocje opadły i przyszedł czas na podsumowanie tego wydarzenia, niewątpliwie niecodziennego w życiu wsi. Na spotkaniu z mieszkańcami członkinie KGW przedstawiły prezentację, którą przygotowały dla Jury

konkursu i opowiedziały o przebiegu rywalizacji. Jak przystało na okres mikołajkowo-świąteczny były okolicznościowe upominki, a muzyczną oprawę w pastorałkowych klimatach zapewnił zespół Los Veteranos. [ANK]



Prezentacja sukcesu Kocikowej zgromadziła sporą publiczność

OPŁATEK W ZŁOŻEŃCU

13 grudnia 2015 r. Na zaproszenie mieszkańców, na spotkanie opłatkowe do Wiejskiego Domu Kultury w Złóżeńcu przybyli Burmistrz Miasta i Gminy Pilica Artur Janosik i ks. Proboszcz Jacek Kawała. Mieszkańców wsi reprezentowali: radny Łukasz Majka, sołtys Danuta Kowal, członkinie Koła Gospodyń Wiejskich, młodzież ze Związku Młodzieży Wiejskiej oraz mieszkańcy miejscowości. Po przemówieniu Burmistrza i wspólnej modlitwie prowadzonej przez ks. Jacka Kawalę, zebrani złożyli sobie życzenia świąteczne łamiąc się opłatkiem. Spotkanie przy stole zastawionym tradycyjnymi potrawami wigilijnymi, wśród których były: barszcz z uszkami, kapusta z grochem, fasola ze śliwkami, śledzie pod różnymi postaciami i ciasta, upłynęło w miłej atmosferze. W świąteczny nastrój wprowadziły zebranych wspólnie śpiewane kolędy. W takiej atmosferze łatwiej było, rzeczowo i bez emocji

Spotkanie opłatkowe w Złóżeńcu. Fot. Krystyna Derbot



rozmawiać o codzienności Złóżeńca, o sukcesach, problemach i wzajemnych oczekiwaniach. [Krystyna Derbot]

WOŚP



Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Dzwono-Sierbowic tradycyjnie poderwała dzieciaki do zabawy

10 stycznia 2016. Za nami XXIV Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Już wstępne wyniki w skali gminy i w skali kraju pozwalają przypuszczać, że końcowy wynik może być rekordowy. Według wstępnych wyliczeń pilicka Orkiestra zebrała ponad 17 tysięcy zł. Nie o rekordy jednak w tej szlachetnej akcji chodzi. Ważne jest to, że idea dobroczynności zakorzeniła się mocno w społeczeństwie. Pilicki finał został tradycyjnie przygotowany przez społeczność Zespołu Szkół nr 1 w Pilicy wspartą przez grupę lokalnych sponsorów. Pomimo nieco skromniejszej niż zwykle oprawy impreza była udana. W wielu miejscowościach naszej gminy działali wolontariusze zbierający datki. Były oczywiście licytacje przedmiotów przekazanych przez sponsorów.

Tradycyjną część artystyczną w wykonaniu miejscowych amatorskich wykonawców, reprezentujących różne pokolenia i różne nurty muzyczne, uzupełniły występy, które śmiało można uznać za profesjonalne. Widzowie gorącymi brawami nagrodzili



Zespół Pieśni i Tańca "Zbrucz"

grę Młodzieżowej Orkiestry Dętej z Dzwono-Sierbowic, która w swoim rewelacyjnym występie pokazała, że orkiestra strażacka to nie tylko utwory marszowe. Ukraińskie zespoły „Kalina Czerwona” i „Zbrucz” zaprezentowały widzom niezwykle kolorowe widowisko, na które złożyły się dynamicznie wykonane tańce ludowe i przepiękne utwory zaśpiewane przez solistów. Podsumowaniem wieczoru było wspólne wykonanie przez artystów i widownię utworu znanego i chętnie śpiewanego w obu krajach - „Hej sokoły”. Imprezę zakończyło tradycyjne „Świąteczko do nieba”. [SZK]



Zespół "Kalina Czerwona"

PODZIĘKOWANIE

Mniszki Zakonu Kaznodziejskiego.
Klasztor N.M.P. Śnieżnej „na Gródku”

Szanowny Pan
Artur Janosik
Burmistrz Miasta i Gminy Pilica

Szanowny Panie Burmistrzu,

Nasza Wspólnota Sióstr Dominikanek z krakowskiego „Gródka” pragnie złożyć na Pana ręce wyrazy podziękowania i uznania dla wszystkich mieszkańców gminy Pilica za serdeczną pamięć o Służebnicy Bożej Magdalenie Marili Epstein OP, której 140 rocznica urodzin w pilickim pałacu przypada w tym roku. Jesteśmy wdzięczne zarówno władzom miejskim, jak i animatorom życia kulturalno-społecznego w gminie za wielką życzliwość i pomoc w działaniach, które przyczyniają się do upowszechnienia walorów życia jednej z najpiękniejszych postaci kobiecych w Polsce przełomu XIX i XX w. Piliczanka, s. Magdalena Maria Epstein OP na stałe wpisała się w karty historii jako inicjatorka i założycielka Szkoły Pielęgniarek Zawodowych i Uniwersyteckiej Szkoły Pielęgniarek i Higienistek. Była wielką patriotką. Swoje życie oddała Bogu służąc ubogim, chorym i potrzebującym pomocy. Obecnie w Watykanie toczy się Jej proces beatyfikacyjny. Wierzymy, że już wkrótce Pilica będzie mieć swoją świętą.

Z wyrazami należącego szacunku
Siostry Dominikanki z krakowskiego Gródka

WIEŚCI Z UMIG

SESJE RADY MIASTA I GMINY

SESJA RADY MIASTA I GMINY W PILICY W DNIU 17 GRUDNIA 2015 r.

Obecnych było 14 spośród 15 radnych. Obrady sesji prowadziła Przewodnicząca Rady Miasta i Gminy w Pilicy - Barbara Przybylik.

- W związku z otrzymaniem wyższej oświatowej subwencji ogólnej skorygowano dochody i wydatki bieżące o kwotę 67 137 zł. przeznaczając uzyskane środki na inne zadania Gminy [Uchwała Nr XV/106/2015 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2015 rok] Uchwała została przyjęta jednogłośnie.
- Przedstawicielami Rady Miasta i Gminy w Pilicy w Radzie Społecznej Szpitala Powiatowego w Zawierciu na kadencję w latach 2015-2019 zostali radni Irena Pilarczyk i Wojciech Gamrot. Uchwała została przyjęta jednogłośnie. [Uchwała Nr XV/107/2015 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie wyboru przedstawicieli do Rady Społecznej Szpitala Powiatowego w Zawierciu i Rady Społecznej Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego w Zawierciu.]
- Uchylona została w całości Uchwała Nr XIV/105/2015 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie utworzenia Świetlicy Środowiskowej w miejscowości Dzwonowice. Uchwała została przyjęta jednogłośnie. [Uchwała Nr XV/108/2015 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie uchylenia Uchwały Nr XIV/105/ 2015 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 27 listopada 2015 r.]
- Dodatkowy zapis: „Uchwała podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku.” wprowadzono w następujących uchwałach: Uchwała NR XV/109/2015 Rady Miasta i Gminy W Pilicy z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIV/95/2015 z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od nieruchomości; Uchwała nr XV/110/2015 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie zmiany uchwały nr xiv/96/2015 z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych; Uchwała nr XV/111/2015 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie zmiany uchwały nr XIV/97/2015 z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie ustalenia wzorów formularzy informacji i deklaracji podatkowych; Uchwała nr XV/112/2015 Rady Miasta

i Gminy w Pilicy z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie zmiany uchwały nr XIV/98/2015 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie wprowadzenia opłaty targowej. Uchwały zostały przyjęte jednogłośnie.

Źródło: Protokół Nr XV/2015 z przebiegu obrad Sesji Rady Miasta i Gminy w Pilicy odbytej w dniu 17.12.2015 r. Pełne teksty dokumentów są dostępne na stronie internetowej UMiG.

SESJA RADY MIASTA I GMINY W PILICY W DNIU 30 GRUDNIA 2015 r.

Obecnych było 14 spośród 15 radnych. Obrady sesji prowadziła Przewodnicząca Rady Miasta i Gminy w Pilicy - Barbara Przybylik. W sesji wzięli udział Burmistrz Artur Janosik, sekretarz Miasta i Gminy Anna Kulczak i skarbnik Andrzej Goncerz.

- Przyczyną zwołania sesji nadzwyczajnej była potrzeba zaciągnięcia jeszcze w 2015 kredytu na rozliczenie finansowe zrealizowanego zadania „Zwiększenie wykorzystania energii odnawialnej poprzez zakup i montaż kolektorów słonecznych w gminie Pilica”. W związku z tym, że środki finansowe z Urzędu Marszałkowskiego na dofinansowanie tej inwestycji w ramach RPO WSL zostaną przekazane dopiero w pierwszym kwartale 2016 roku wymagane było zaciągnięcia kredytu na wyprzedzające finansowanie zadania. Spłata kredytu nastąpi w I kwartale 2016 roku z otrzymanego dofinansowania.
- Uchwalono Plany Odnowy Miejscowości dla Szyce i Wierzbicy. [Uchwała Nr XVII/115/2015 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości - Szyce; Uchwała Nr XVII/116/2015 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości – Wierzbica]
- Radni wyrazili zgodę na zawarcie na okres 3 lat kolejnych umów dzierżawy, których przedmiotem są te same nieruchomości stanowiące własność Gminy Pilica na rzecz dotychczasowych dzierżawców. [Uchwała Nr XVII/117/2015 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy nieruchomości gruntowych, stanowiących własność Gminy Pilica. Wykaz nieruchomości gruntowych oraz dotychczasowych dzierżawców stanowi załącznik do uchwały.]
- Zmniejszono wydatki na wynagrodzenia i składki o kwotę 21 500 zł. Przeznaczając uzyskane środki na

oświetlenia ulic, placów i dróg (13 500 zł) i na kulturę fizyczną (8 000 zł). [Uchwała nr XVII/118/2015 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2015 rok]

- Ustalono stawki jednostkowe dotacji przedmiotowych dla Zakładu Usług Wodnych i Komunalnych na 2016 rok dotyczące : utrzymania szaleatów, utrzymania zieleni, utrzymania rynku, zamiatanie ulic, wystroju gminy, zimowego utrzymanie dróg, utrzymanie mieszkań komunalnych, utrzymanie składowiska odpadów, czyszczenie chodników, utrzymanie przystanków i tras rowerowych, odprowadzenie ścieków od gospodarstw domowych, zaopatrzenie w wodę dla gospodarstw domowych, utrzymanie punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. [Uchwała Nr XVII/119/2015 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowych dla Zakładu Usług Wodnych i Komunalnych na 2016 rok]
- Uchwalono budżet Miasta i Gminy Pilica na rok 2016. Dochody budżetu ustalono w wysokości 30 700 000 zł, z tego: 1) bieżące w wysokości 25 520 000 zł, 2) majątkowe w wysokości 5 180 000 zł. W celu zachowania równowagi budżetowej i możliwości kredytowych gminy projekt budżetu gminy po stronie wydatków na 2016 rok został ustalony na kwotę 27 498 074 zł., z tego: 1) bieżące w wysokości 23 073 274 zł, 2) majątkowe w wysokości 4 424 800 zł. W budżecie utworzono rezerwy: 1) ogólną w wysokości – 147 000 zł, 2) celową w wysokości – 53 000 zł. Nadwyżka budżetu wyniesie 3 201 926 zł i zostanie przeznaczona na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek. W przypadku pojawienia się nieplanowanych dochodów lub niższych wydatków w pierwszej kolejności będą wprowadzone do budżetu inwestycje dotyczące budowy wodociągów na Osiedlu Mickiewicza i przy ulicy Raszki w Pilicy. [Uchwała nr XVII/120/2015 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Pilica na rok 2016].
- W wieloletniej prognozie finansowej na lata 2016 - 2026 przyjęto spadek ogólnych kwot dochodów i wydatków, w związku ze spadkiem wydatków inwestycyjnych. Przyjęto na rok 2016 i 2017 wartość szacunkową nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży na podstawie stosownych uchwał Rady Gminy. Na kolejne lata przyjęto wielkości sprzedaży majątku na podstawie danych uzyskanych z referatu gospodarki mieniem gminnym. Wydatki na obsługę długu zaplanowano na podstawie harmonogramów spłat zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz planowanego kredytu w 2016 r. Wzrost wydatków na

wynagrodzenia i składki związane z ich naliczaniem przewiduje się tylko regulacje płac w oświacie w roku 2016 oraz odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe pracowników Urzędu Miasta i Gminy, przypadające na 2016 r. i innych jednostek organizacyjnych. [Uchwała Nr XVII/121/2015 Rady Miasta i Gminy Pilica z dnia 30 grudnia 2015 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Pilica na lata 2016-2026]. Źródło: Protokół Nr XVI/2015 z przebiegu obrad Sesji Rady Miasta i Gminy w Pilicy odbytej w dniu 28.12.2015 r. Pełne teksty dokumentów są dostępne na stronie internetowej UMiG [Red]



UTRZYMANIE CZYSTOŚCI

Burmistrz Miasta i Gminy Pilica przypomina o obowiązku utrzymania czystości i porządku na chodnikach położonych wzdłuż nieruchomości poprzez uprzątnięcie błota, śniegu i innych zanieczyszczeń. Powyższy obowiązek wynika z ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach /t. j. Dz. U. 2013, poz.1399 z późn. zm./. Mając na uwadze bezpieczeństwo mieszkańców gminy, w tym dzieci chodzących do szkoły, bardzo proszę o bieżące utrzymanie chodników - odśnieżanie. Ponadto informuję, że do wywieszania ogłoszeń służą słupy ogłoszeniowe w Pilicy i tablice informacyjne w sołectwach. Plakatowanie w miejscach do tego nie przeznaczonych podlega karze grzywny. [Burmistrz Miasta i Gminy Pilica Artur Janosik]



PUNKT POMOCY PRAWNEJ

W Urzędzie Miasta i Gminy w Pilicy został uruchomiony Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej. Godziny funkcjonowania punktu: poniedziałek (godz. 8:00-12:00), wtorek (godz. 8:00-12:00), środa (godz. 11:00-15:00), czwartek (11:00-15:00), piątek (11:00-15:00).

Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje wyłącznie osobie fizycznej; której w okresie 12 miesięcy poprzedzających zwrócenie się o udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej zostało przyznane świadczenie z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i wobec której w tym okresie nie wydano decyzji o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia lub która posiada ważną Kartę Dużej Rodziny, o której mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, lub która uzyskała zaświadczenie, o którym mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, lub która posiada ważną legitymację weterana albo

legitymację weterana poszkodowanego, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa, lub która nie ukończyła 26 lat, lub która ukończyła 65 lat, lub która w wyniku wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej znalazła się w sytuacji zagrożenia lub poniosła straty.

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje: poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, o przysługujących jej uprawnieniach lub o spoczywających na niej obowiązkach lub wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, lub udzielenie pomocy w sporządzeniu projektu pisma w sprawach, o których mowa w pkt 1 i 2, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym, lub sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądownoadministracyjnym.

Nieodpłatna pomoc prawna nie obejmuje spraw: podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej; z zakresu prawa celnego, dewizowego i handlowego; związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, z wyjątkiem przygotowania do rozpoczęcia tej działalności.

Prawo do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej należy wykazać przez: przedłożenie oryginału albo odpisu decyzji o przyznaniu świadczenia z pomocy społecznej lub zaświadczenia o udzieleniu świadczenia, o którym mowa w art. 106 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przedłożenie ważnej Karty Dużej Rodziny, o której mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, przedłożenie zaświadczenia, o którym mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, przedłożenie ważnej legitymacji weterana albo legitymacji weterana poszkodowanego, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa, przedłożenie dokumentu stwierdzającego tożsamość (w przypadku osoby, która nie ukończyła 26 lat lub ukończyła 65 lat), złożenie oświadczenia, że zachodzi co najmniej jedna z określonych okoliczności (wystąpienie klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej

lub awarii technicznej, przez co dana osoba znalazła się w sytuacji zagrożenia lub poniosła straty). [UMiG]

INWESTYCJE

SOLARY

W dniach od 16 kwietnia 2015 roku do 28 października 2015 roku na terenie Gminy Pilica odbywał się montaż kolektorów słonecznych w ramach zadania pn. „Zwiększenie wykorzystania energii odnawialnej poprzez zakup i montaż kolektorów słonecznych w Gminie Pilica”.

W ramach projektu zostały zamontowane 823 instalacje solarne w budynkach mieszkalnych oraz w 3 obiektach użyteczności publicznej tj.: Miejsko Gminnej Bibliotece Publicznej w Pilicy, Szkole Podstawowej Nr 3 w Dzwono-Sierbowicach i w Zespole Szkół nr 2 w Wierbce. Wśród mieszkańców Gminy Pilica zamontowano 3 rodzaje zestawów instalacji solarnych: zestaw 1 - 2 kolektory, zbiornik 250l - całkowita wpłata mieszkańca 1422 zł; zestaw 2 - 3 kolektory, zbiornik 300l - całkowita wpłata mieszkańca 1518 zł; zestaw 3 - 4 kolektory, zbiornik 500l - całkowita wpłata mieszkańca 1614,01zł. Wykonawcą zadania była firma P.P.H.U. PION – BUD KATARZYNA REJ z Malborka.

Wartość kontraktu wynosiła 7.762.243,05zł. Producentem kolektorów słonecznych jest firma Hewalex mająca siedzibę w Czechowicach – Dziedzicach. Projekt został współfinansowany w 85% przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

INFRASTRUKTURA DROGOWA

Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach udzielił Przedsiębiorstwu Budowy Dróg Drogopol-ZW sp. z o.o. z Katowic zlecenia na wykonanie zadania „Remont nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 794 na odcinku od km 41+295 do km 41+770 w miejscowości Smoleń”. Jest to zamówienie uzupełniające do zrealizowanego przez tą firmę zadania: „Remont drogi wojewódzkiej nr 794 na odcinku około 2 km - remont nawierzchni od km 39+645 do km 41+295 w miejscowości Smoleń”.

Zamówienie uzupełniające obejmujące frezowanie nawierzchni, ułożeniu warstw bitumicznych nawierzchni, wykonanie oznakowania poziomego, odtworzeniu poboczy i zjazdów i oczyszczenie rowów przydrożnych zostało zrealizowane w okresie

20.10.2015 r. - 30.11.2015 r. Wartość przedmiotu zamówienia wyniosła 358 866,92 zł netto.

W ramach „Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2014-2025” opracowana została koncepcja budowy ciągu pieszo-rowerowego w Smoleniu, od DG 641626 S do granicy z woj. małopolskim.

Zakończył się remont mostu w Sławniowie w ciągu drogi. Odetchnęli nie tylko kierowcy, ale i mieszkańcy Dobrej i Wierbki, dla których zwiększony ruch drogowy był sporą uciążliwością. [AK]

OŚWIATA

Wszystkie szkoły i placówki oświatowe prowadzone są przez jednostki samorządu terytorialnego, natomiast nadzór merytoryczny nad szkołami sprawuje minister edukacji narodowej i kuratorzy oświaty. Gmina Pilica realizuje ten obowiązek ustawowy poprzez prowadzenie trzech szkół podstawowych i dwóch gimnazjów, dwóch przedszkoli i dwóch oddziałów przedszkolnych. Do placówek prowadzonych przez Gminę Pilica w roku szkolnym 2014/2015 uczęszczało 898 dzieci, w tym: 171 do przedszkoli, 52 do oddziałów przedszkolnych, 450 do szkół podstawowych i 225 do gimnazjów.

Koszty utrzymania szkół w roku 2014/2015 wyniosły 7 801 448,91 zł z czego subwencja pokryła 6 026 084,00 zł. Resztę kosztów gmina pokryła z własnych środków. Koszt utrzymania jednego ucznia wyniósł 11 557,70 zł. Gmina ponosi również koszty dowozów dzieci do szkół podstawowych, gimnazjów, przedszkoli na terenie gminy oraz do szkoły specjalnej do Zawiercia i do OREW w Wolbromiu. Koszt dowozów wyniósł 351 280,91 złotych.

Na inwestycje związane z oświatą wydano 132 685,79 zł. Zrealizowane zostały: Urządzenie placu zabaw w Przedszkolu w Pilicy; Kocioł co. w Szkole Podstawowej nr 4 w Sławniowie; Schodolaz w Szkole Podstawowej nr 3 w Dzwono-Sierbowicach; Nawierzchnia placu i chodnika przed budynkiem Zespół Szkół nr 1 w Pilicy; Schody i ciąg komunikacyjny na placu zabaw w Zespole Szkół nr 2 w Wierbce.

W roku 2014/2015 koszty utrzymania przedszkoli w Pilicy i w Wierbce wyniosły 1 531 813,94 zł, a koszty utrzymania oddziałów przedszkolnych w Dzwono-Sierbowicach i w Sławniowie: 309 176,72 zł z czego dotacja przedszkolna pokryła 283 873,00 złotych. Resztę kosztów pokrywa gmina z własnych środków.

Nauczyciele - system doskonalenia i doksztalcania nauczycieli spowodował, że większość nauczycieli posiada już kwalifikacje do nauczania, co najmniej dwóch i więcej przedmiotów. Efektem podejmowanych działań oraz właściwej polityki kadrowej jest niewątpliwie aktualna dobra struktura w zakresie poziomu wykształcenia nauczycieli.

Szkoła	Nauczyciele ze względu na stopień awansu zawodowego				Nauczyciele ze względu na zatrudnienie	
	Dyplomowani	Mianowani	Kontraktowi	Stażysty	Pełno-zatrudnieni	Niepełno-zatrudnieni
SP nr. 1 w Pilicy	36	4	1	0	33	8
SP nr. 2 w Wierbce	25	6	0	1	24	8
SP nr. 3 w Dzwono-Sierbowicach	12	2	2	0	10	6
SP nr. 4 w Sławniowie	8	1	0	0	3	6
Przedszkole w Pilicy	6	1	1	0	5	3
Razem	87	14	4	1	75	31

Wyniki egzaminów zewnętrznych - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych corocznie w klasach VI szkoły podstawowej jest przeprowadzany sprawdzian, a w klasach III gimnazjum - egzamin gimnazjalny. Celem egzaminów zewnętrznych jest obiektywne zbadanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów na zakończenie poszczególnych etapów kształcenia – po szkole podstawowej, po gimnazjum i po szkole ponadgimnazjalnej. Informacje o wynikach sprawdzianu i egzaminu udostępniane są zainteresowanym.

Należy podkreślić, że sprawdziany i egzaminy zewnętrzne dają informacje mierzalne, a same wyniki niepełnie obrazują pracę szkoły. Szkoły funkcjonują w określonych środowiskach stąd też mają różne możliwości. Wyników uzyskanych przez daną placówkę nie należy, więc traktować, jako surowego wskaźnika, nie mniej jednak daje on określoną wiedzę, co do dalszych kierunków pracy placówki.

Sprawdzian w szkołach podstawowych - W 2015 roku uczniowie pisali sprawdzian w innej formule. Składał się z dwóch części. Pierwsza trwająca 80 minut obejmowała zadania z języka polskiego i matematyki. Druga 45 minutowa była sprawdzianem wiedzy z języka obcego nowożytnego. W szkołach prowadzonych przez gminę Pilica był to język angielski. Wyniki podawane są w procentach, przedstawiających tą część zadań, którą uczniowie

zrealizowali prawidłowo.

Miejsce	Średni wynik z I części sprawdzianu	W tym:		Średni wynik z II części sprawdzianu język angielski
		Język polski	Matematyka	
Kraj	67,00	73,00	61,00	78,00
Województwo	65,81	72,42	58,85	78,28
Powiat	63,50	70,65	56,03	77,10
Gmina	64,03	72,00	55,71	73,49
SP nr. 1 w Pilicy	62,38	71,19	53,10	70,76
SP nr. 2 w Wierbce	64,21	68,93	59,31	77,28
SP nr. 3 w Dzwono-Sierbowicach	66,24	77,24	54,76	73,00
SP nr. 4 w Sławniowie	61,57	71,43	51,43	67,43

Egzamin gimnazjalny - Egzamin gimnazjalny składa się z pięciu części: języka polskiego, historii, przedmiotów przyrodniczych, matematyki oraz języka obcego. Wyniki egzaminów zewnętrznych to potwierdzenie wiedzy i umiejętności, efekt pracy wszystkich lat spędzonych w szkole. Jego wyniki są niezwykle istotne z punktu widzenia jakości pracy szkoły. Sprawdzian i egzamin podsumowuje wyniki wieloletniej pracy i do pewnego stopnia wyznacza dalsze jej kierunki.

W tabelach przedstawiono procentowe wyniki z kolejnych części egzaminu, w procentach. Można je porównać do wyników w powiecie, województwie i kraju. Średnie wyniki pokazują, że gimnazja osiągają wyniki ze wszystkich części egzaminu poniżej średniej powiatu. Wyjątkiem jest egzamin z matematyki w Gimnazjum nr 2 w Wierbce, gdzie średni wynik 49,5 % jest wyższy niż średni krajowy, wojewódzki czy powiatowy. Szczególnie niekorzystna różnica widoczna jest w wynikach z egzaminu z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym oraz z przedmiotów przyrodniczych.

Miejsce	Historia I WOS	Język polski	Przyroda	Matematyka	Język angielski poziom podstawowy	Język angielski poziom rozszerzony	Język niemiecki poziom podstawowy
Kraj	64,00	62,00	50,00	48,00	67,00	48,00	57,00
Województwo	63,52	61,88	49,45	47,25	67,62	47,84	57,94
Powiat	64,22	63,37	48,99	46,37	68,49	49,54	51,21
Gmina	61,30	60,80	44,38	43,58	63,20	42,17	48,26
SP nr. 1 w Pilicy	63,40	61,80	43,50	41,60	64,90	46,00	48,30
SP nr. 2 w Wierbce	55,10	57,90	47,10	49,50	59,80	34,50	-

W roku szkolnym 2014/2015 odbyło się pięć kontroli wizytatorów, którzy w imieniu Śląskiego Kuratora Oświaty przeprowadzili dwie kontrole doraźne i trzy kontrole planowane placówek z terenu Gminy Pilica. W wyniku kontroli nie wydano żadnych zaleceń. Pełna wersja raportu jest dostępna na stronie UMiG. [Barbara Dąbrowa - dyr. ZEAS w Pilicy]



CISOWA

Cisowa to chyba najbardziej, poza Pilicą, znana miejscowość w naszej gminie. Sprawia to wyciąg narciarski przyciągający w sezonie miłośników narciarstwa z odległych terenów. Zimą na parkingu można zauważyć samochody z rejestracjami ze Śląska, Zagłębia czy z województwa świętokrzyskiego. Stacja Narciarska oferująca dwie oświetlone i sztucznie naśnieżane trasy o długościach: 700 m (wyciąg talerzykowy) i 550 m (wyciąg orczykowy), wypożyczalnię sprzętu, szkołę narciarską, serwis techniczny i bar jest jedną z turystycznych wizytówek gminy. Nazwa miejscowości wywodzi się od cisu. Nie ustalono jednak czy jest to nazwa typu topograficznego pochodząca od lasów cisowych, czy typu dzierżawczego, od przydomka dawnego posiadacza. W 1905 r. w „Roczniku Krakowskim” J. Płaśnik wśród posiadłości należących do Seweryna Bonera (zm. 1560) wymienił kopalnię żelaza zwaną Cisowa. Niektórzy autorzy starszych opracowań wiązali jej lokalizację z naszą Cisową. W rzeczywistości Seweryn Boner był właścicielem kopalni rudy w Ciszówce koło Poręby, którą wcześniej posiadali Pileccy. Niewiele wiadomo o pradziejach Cisowej. Zarejestrowane jest tu stanowisko archeologiczne z okresu paleolitu schyłkowego (od ok. 15 tys. do ok. 10 tys. lat temu). Prowadzone ostatnio przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu badania archeologiczne w okolicach wsi, przyniosły ciekawe rezultaty i będą kontynuowane w następnych latach. Według niepopartej żadnymi dokumentami opowieści w 1612 roku miejscowość miało założyć



Stacja narciarska Cisowa

pięciu górali. Po raz pierwszy Cisową wymieniają dopiero w dokumenty pilickiej parafii z 1786 r. kiedy to odnotowano wieś Ciszowa, leżącą w ówczesnym województwie krakowskim. W opisie topograficznym z 10 października 1790 r. wymieniono Cisową-Pustkowie. W 1791 r. odnotowano Podcisową, w której, według rejestru parafialnego, znajdowało się 5 jednoizbowych domów zamieszkałych przez 35 mieszkańców. Po III Rozbiorze Polski Cisowa, położona po południowej stronie rzeki Pilica, stanowiącej granicę między zaborem pruskim i austriackim, znalazła się w należącej do Austrii



Kapliczka pomiędzy remizą OSP a kaplicą

Galicji Zachodniej. W 1802 bank Berliński sprzedał na licytacji Teodorze Kownackiej dobra pilickie (wraz z Cisową). W 1809 roku, w wyniku przegranej przez Austrię wojny z Francją, którą wspierały wojska Księstwa Warszawskiego, Galicja Zachodnia została włączona do Księstwa Warszawskiego. Cisowa należała do powiatu pileckiego w departamencie krakowskim. Po raz pierwszy utworzono wówczas gminy, które tworzyły m.in. wsie liczące więcej niż 10 domów. 22 października 1811 r. wieś została włączona do diecezji krakowskiej. W 1815 r. nastąpił upadek Księstwa Warszawskiego. 3 maja 1815 r. na Kongresie Wiedeńskim Rosja, Austria i Prusy zawarły traktat, na mocy którego utworzono Królestwo Polskie połączone z Rosją. Administracja rosyjska stworzyła nowy podział administracyjny. Dokonano przy tym korekty granic i Cisowa znalazła się na terenie Królestwa Polskiego, w obwodzie olkuskim



Krzyż metalowy na posesji Jadwigi Roch, postawił Piotr i Jan Paś (ojciec i dziadek Jadwigi Roch). Wcześniej był tam krzyż drewniany jako pamiątka na mogiłach ofiar z I Wojny Światowej, później ich prochy w latach 30-tych przed II Wojną Światową zostały ekshumowane i przeniesione na cmentarz do Pilicy. Pod krzyżem odprawiano nabożeństwa majowe i msze św. do czasu wybudowania kaplicy. [fot. Katarzyna Dachowska]

województwa krakowskiego z siedzibą w Kielcach. W 1816 r. utworzono obejmującą Cisową, gminę Pilica w obwodzie olkuskim, wchodzącym w skład województwa krakowskiego z siedzibą w Kielcach. W 1819 r. wieś liczyła 182 katolików. 4 grudnia 1822 Teodora Kownacka uregulowała tytuł dóbr pilickich (w tym Cisowej) w hipotece pruskiej i odsprzedała je Bankowi Berlińskiemu. W 1825 nastąpiło zatwierdzenie decyzji Trybunału Cywilnego w sprawie dystrybucji Spadkowej Masy Wesslowskiej. Do roku 1830 Bank Berliński regulował długi wynikające z rozliczeń z wierzycielami Teodora Wessla i dopiero po ich zamknięciu sprzedał dobra pilickie Józefie Skorupkowej za 125 000 talarów. Dekretem z 15 lipca 1833 r. rząd carski dla części diecezji krakowskiej położonej w Królestwie Polskim, mianował administratorem ks. A. Paszkiewicza. W latach 1837-41 Cisowa leżała w Gubernii Krakowskiej z siedzibą w Kielcach, przemianowanej potem na Kielecką. W 1844 r. dobra pilickie otrzymuje w Zefiry Ratomski, zięć Józefy Skorupkowej. W wyniku reorganizacji administracji carskiej w 1845 r. powstaje Gubernia Radomska, do której włączony zostaje teren dotychczasowej Guberni Kieleckiej. W 1851 r. w Kancelarii Ziemiańskiej Guberni Radomskiej dobra pilickie zostają wystawione na licytację. 13.04.1851, w pierwszej licytacji, brak było nabywców. Później dobra pilickie wraz z Cisową zostały kupione przez Christiana Augusta Moesa. W 1857 Cisowa została włączona do parafii pilickiej. W roku 1866 w wyniku kolejnej reorganizacji administracji utworzona zostaje Gubernia Kielecka. Przeprowadzone zostały pomiary geodezyjne wsi Cisowa. W następnym roku parafia Pilica trafia do dekanatu olkuskiego. W 1870 Cisowa wchodziła w skład dominium pilickiego. W dokumentach wymieniony jest

tutejszy folwark. W 1872 r. miejscowość liczy 154 mieszkańców, 27 mórg ziemi i 40 mórg lasu. W roku 1874 majątek Moesów został sprzedany Leonowi Epsteinowi. W 1882 r. Papież Leon XIII utworzył diecezję kielecką. Kiedy w 1894 r. dobra pilickie nabył Zdzisław Brzozowski, w ich składzie nie ma Cisowej. W 1905 r. Cisowa podlegająca administracyjnie gminie Pilica mierzy 293 morgi. W 1914 na placu Piotra i Jadwigi Pasiów pochowano żołnierzy poległych w podczas walk między wojskami austriackimi i rosyjskimi. Z terenów okupowanych przez Austriaków utworzono generalna Gubernię z siedzibą w Kielcach. W jej skład wchodziła gmina Pilica licząca 25 gromad. Cisowa należała do parafii pilickiej. W 1917 r. dzieci z Cisowej uczęszczały do szkół ludowych w Kleszczowej i w Strzegowej.

Dnia 2. lipca br. [1915] około godz. 5. rano Jan Zieliński i Piotr Drąg napadli w pobliżu Smolenia na zdążającego z Pilicy do Kompiel Chaima Mordka Steinhellera, rzeźnika z Pilicy, i grożąc mu rewolwerem i nożem zrabowali u niego gotówkę w kwocie 70 rubli 50 kop. Dnia 9. lipca br. przed połud. ci sami sprawcy napadli na drodze prowadzącej z Pilicy do Strzegowej na Mojżesa Jakubowicza, malarza z Pilicy, i grożąc mu rewolwerem i nożem zrabowali u niego gotówkę w kwocie 31 rubli. Jan Zieliński został schwytany; Piotr Drąg zbiegł w niewiadomym kierunku. Ten ostatni urodzony i zamieszkały w Cisowej, liczy około 25 lat życia, jest wzrostu średniego, szczupły, jasny blondyn, włosy stojące, szczerinowate, na karku ma bliznę jakby po wrzodzie [...] Wyrokiem c. i k. Sądu obwodowego w Olkuzi jako sądu doraźnego z dnia 28 września 1915, 1. cz. K. 322/15/21, został Jan Zieliński, robotnik fabryczny, zamieszkały w Cisowej, pow. olkuskiego, zasądzonym za zbrodnie rabunku wedle § 483, 485, a, c, d, wojsk. ust. kar. dokonana dnia 9. lipca 1915 w Pilicy na osobie Mojżesa Jakubowicza, na karę śmierci przez powieszenie, którą to karę w drodze



Kapliczka z figurą Matki Boskiej

łaski zamienił mu c. i k. komendant obwodowy w Olkusz na karę ciężkiego więzienia przez dziesięć (10) lat, zaostrzoną odosobnieniem zamknięciem w każdym 1. i 6. miesiącu, oraz przytrzymaniem w ciemnicy w dniu 9 lipca każdego roku kary [...] Piotr Drąg z Cisowy, lat 25, rzym.-kat., stanu wolnego, robotnik kopalniany, został wyrokiem Sądu c. i k. Komendy obwodowej w Olkusz, jako sądu doraźnego z dnia 22. października 1915 K 322/15 za zbrodnię rabunku według § 483, 485 a) c) d) W. U. K. popełnioną w towarzystwie Jana Zielińskiego, przez napad z bronią morderczą, dnia 2. lipca 1915 na osobie Chaima Mordka Steinkellera na drodze ze Smolenia do Pilicy, i dnia 9 lipca 1915 na osobie Mojżesza Jakubowicza na drodze z Kompel do Pilicy, zasądzonym w myśl § 444 w. pr. k. i rozkazu N. K. A./N. K. E. op. Nr. 32183 z 16 marca 1915 na śmierć przez powieszenie, który to wyrok przez właściwego Komendanta potwierdzonym został, przy równoczesnej zamianie kary, na karę śmierci przez rozstrzelanie. Wyrok został dnia 23 października 1915. wykonany. [Pisownia oryginalna]

W okresie międzywojennym Cisowa należała do gminy Pilica w województwie kieleckim. W 1919 r. powołano gminną komisję drogową, która miała rozpocząć naprawę dróg w oparciu o tak zwany szarwark. Zaplanowano przywrócenie właściwej szerokości drogom trzeciorzędnym, zaorany w części przez właścicieli sąsiednich pól. Dotyczyło to m.in. dróg Pilica-Cisowa (3 km), oraz Cisowa-Kąpiołki (1 km). W roku szkolnym 1921-22 działała w Cisowej szkoła, która w 1925 r. była nieczynna. W 1933 r. w skład gminy Pilica wchodziła Gromada Cisowa. W 1939 r. miejscowość liczyła 234 mieszkańców. W Kampanii Wrześniowej zginął Piotr Rus, żołnierz batalionu Obrony Narodowej "Olkusz", który poniósł duże straty w walce z Niemcami w Proszowicach. Z Kampanii Wrześniowej nie wrócił również Klimek Sikora. 7 września 1939 r. po potyczce

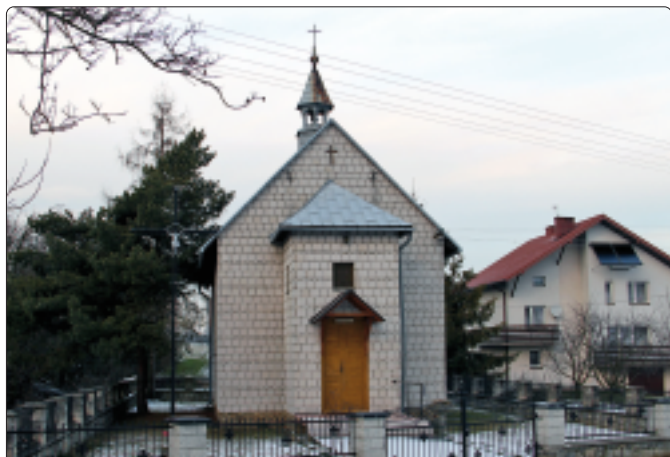


Konny wóz rekwizytowy OSP Cisowa



Kapliczka z figurą
Matki Boskiej

II batalionu 11 pp pod Kleszczową na strychu w zabudowaniach Piotra Rocha schroniło się kilku polskich żołnierzy, którzy zginęli po podpaleniu budynku przez Niemców. Hitlerowcy rozstrzelali gospodarza, podpalili dwa kolejne domy i zastrzelili Jana Drąga oraz Jana Siejkę. Na roboty przymusowe wywieziono siedmiu mieszkańców. Nie wrócili z nich: Stefan Drąg, Antoni Sikora i Piotr Janosik. Podczas pacyfikacji wsi zginęli Jan Janosik i Piotr Rozlach. W 1940 r. w Kalininie został zamordowany przez NKWD posterunkowy Policji Państwowej Stanisław Janosik (ur. 6.04.1894 r. w Cisowej. Syn Jana i Katarzyny), który od około 1925 r. pełnił służbę w Komendzie Powiatowej Policji Państwowej w Stołpcach. Pochowany jest na Cmentarzu Wojskowym w Miednoje. Od wyzwolenia gromada Cisowa należała do gminy Pilica i w 1945 r. liczył 226 mieszkańców. 18 sierpnia 1945 r. wieś została, wraz z gminą Pilica i powiatem olkuskim przyłączona do woj. krakowskiego. 4 maja 1949 r. powstała OSP Cisowa. Pierwszy zarząd stanowili: Roman Brodziński - naczelnik, Franciszek Kijas - zastępca naczelnika, Józef Janosik s. Piotra - sekretarz i Jan Paś - gospodarz. Koło gromadzkie Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego liczyło w tym czasie 12 członków. W 1950 r. przystąpiono do budowy remizy, którą ukończono w cztery lata później. Ruszył kurs pisania i czytania dla analfabetów, na który uczęszczało 21 osób. W 1949 roku powstały plany gospodarcze: 6-letni i 14-letni. W tym drugim, obejmującym lata 1956-1969 zaplanowano budowę 2,5-kilometrowej drogi do Pilicy i szkoły. Szkoła podstawowa w Cisowej funkcjonowała już w 1954 r. W 1954 r. w miejsce gmin utworzono gromady. Na mocy uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie z dnia 6 października 1954 r. Cisowa weszła w skład gromady Wierbka w powiecie olkuskim woj. krakowskiego. W roku 1958 wieś liczyła 230 mieszkańców. W 1959 r. zakupiono konny wóz rekwizytowy dla OSP. Członkowie OSP byli



Kaplica pw. Matki Bożej Królowej Polski w Cisowej

inicjatorami wybudowania drogi łączącej Smoleń ze Sławniowem oraz wodociągu. Strażaków OSP Cisowa wyróżniały w tym czasie zielone mundury. W tym czasie doszło do konfliktu z władzami, które zabroniły używania mundurów strażackich podczas adoracji Grobu Pańskiego. Ówczesny naczelnik OSP Cisowa Franciszek Kijas zaprowadził strażaków na wartę do Grobu Pańskiego w Pilicy, uznając, że władza nie może zakazać strażakom używania mundurów, które sami sobie zakupili. Za przykładem Cisowej poszły inne jednostki z terenu gminy. Do dzisiaj u rodzin założycieli straży znajdują zachowane na pamiątkę zielone mundury strażackie. Miejscowi strażacy otrzymali granatowe mundury dopiero, gdy naczelnikiem gminnym został Mikołaj Szymczyk z Siadczy.

Gromadę Wierbka zniesiono 1 stycznia 1969 r. a jej obszar włączono do gromady Pilica. Z dniem 1 stycznia 1973 r. powołano gminę Pilica w skład której weszło sołectwo Cisowa. W latach 70-tych w składzie zarządu OSP znaleźli się: Józef Roch - prezes i Franciszek Janosik - naczelnik. W tym okresie w czynie społecznym wykonano wodociąg. W latach 80-tych w zarządzie OSP znaleźli się: Franciszek Janosik - prezes, Edward Brodziński - naczelnik, Stanisław Dachowski - skarbnik i Marek Kijas - sekretarz. W roku 1980 jednostka otrzymała samochód "Żuk" z wyposażeniem przekazany przez OSP Wierbka.

Do 1982 r. pod krzyżem z 1914 r. stojącym na placu Piotra i Jadwigi Pasiów odbywały się Nabożeństwa Majowe. Stąd też ruszała coroczna procesja poświęcania pól, która szła przez Sławniów do Pilicy. Od tego roku msze święte odprawiano w remizie OSP. Po zakazie wydanym przez władze nabożeństwa odbywały się u p. Kijasów oraz p. Siejków, a latem pod wspomnianym krzyżem. Z inicjatywą wybudowania kaplicy wystąpił ks. kanonik

Mieczysław Zaława. Działkę pod budowę kaplicy przekazali Jan i Waleria Derbotowie. Prace ruszyły 8 lipca 1982 r. Kierownikiem budowy był Franciszek Janosik. 10 lipca poświęcono placu budowy i ruszyły prace przy budowie murów kaplicy, które zostały ukończone 25 września. Prace murarskie prowadzili: mistrz Mieczysław Kućmierz, Jan Paś, p. Kocot i p. Pietruszka. Więźbę wykonali Jan Paciej i Jan Imiołek. 20 listopada zakończono krycie dachu nad kaplicą, które wykonali Alfons, Alojzy i Krzysztof Kwietniowie. Pierwszą mszę św. odprawiono 21 listopada 1982 r. Budowę ukończono w czerwcu następnego roku. Ołtarz wykonał stolarz Witkowicz z Wierzbicy. Kaplicę pomalował Bogusław Obrączka, a żyrandole ufundowali strażacy. W 1983 r. rozpoczęto rozbudowę remizy finansowaną ze środków Urzędu Gminy. Kolejnym pojazdem używanym przez tutejszych strażaków, był otrzymany od ZSE OSPEL w Wierbce, samochód bojowy Star 25, który służył do roku 1995. 8 lipca 1984 r. ks. bp diecezji kieleckiej Mieczysław Jaworski dokonał poświęcenia kaplicy pod wezwaniem Matki Bożej Królowej Polski. Obrazy do kaplicy ufundowały rodziny Kijasów i Rochów.

W 1994 r. zarząd OSP stanowili: Stanisław Roch - prezes Aleksander Paciej - naczelnik, Stanisław Dachowski - skarbnik i Marek Kijas - sekretarz. Obecnie jednostka OSP liczy 15 członków a jej zarząd stanowią: naczelnik Piotr Brodziński i prezes Marcin Rus. Działalność wznowiło koło KGW, które liczy 13 członków. Jego przewodniczącą jest Maria Dachowska. Zawila historia administracyjnej przeszłości wsi widoczna jest do dzisiaj. Niewielka, licząca 232 mieszkańców, Cisowa należy do dwóch diecezji: kieleckiej i sosnowieckiej, oraz do trzech parafii: w Wierbce, Strzegowej i w Pilicy-Biskupicach. [AK]



Budynek dawnej szkoły

Dotychczas ukazały się monografie miejscowości: Kleszczowa (nr 7/2015), Kocikowa nr (8/2015), Smoleń (nr 9/2015), Solca i Jasieniec (10/2015), Dzwono-Sierbowice (11/2015), Dobraków i Podleśna (12/2015)

KULTURA

XIV GMINNY PRZEGLĄD JASEŁEK SZKOLNYCH

6 stycznia 2016. Za nami XIV Gminny Przegląd Jasełek Szkolnych. To jedna z najstarszych cyklicznych imprez kulturalnych w gminie, a zarazem jedyny tego rodzaju przegląd w powiecie zawierciańskim. Minęło kilkanaście lat od pierwszej edycji, a impreza cieszy się nieustannie powodzeniem wśród widzów. Od kilku lat kolorowa i nastrojowa impreza organizowana jest przez Zespół Szkół nr 2 w Wierbce, który przejął organizowanie przeglądu po zlikwidowanej Szkole Podstawowej nr 4 w Sławniowie. Rodzice, dziadkowie, babcie i rodzeństwo oraz inni mieszkańcy gminy przybyli tłumnie do pilickiej Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej, aby obejrzeć w akcji młodych artystów.

Do rywalizacji, w której tradycyjnie nie ma zwycięzców i pokonanych, stanęły ekipy dwóch zespołów szkół - z Pilicy i z Wierbki - oraz reprezentacja Szkoły Podstawowej z Dzwono-Sierbowic. Gościnnie wystąpiły przedszkola z Pilicy i z Wierbki. Wydawać by się mogło, że temat przedstawień jest stary jak świat i nic nie powinno widzów zaskoczyć. Tymczasem każdego roku trwa rywalizacja, w którą włączają się całe szkolne społeczności. Jedni stawiają na tradycyjne przedstawienie, a inni szukają nowych pomysłów artystycznych. Zespół Szkół nr 2 z Wierbki zaprezentował przedstawienie jasełkowe w języku angielskim. Myślę, że widzowie, znając na pamięć biblijną historię, nie mieli problemu ze zrozumieniem przekazu, a z zaciekawieniem wysłuchali kolęd popularnych w innych krajach. Zespół Szkół nr 1 z Pilicy ułożył swoje przedstawienie na pilickim rynku, przez który przewinęły się ważne postacie z historii Polski.

Jury w składzie; Burmistrz Miasta i Gminy Pilica, pan Artur Janosik, Sekretarz Urzędu Miasta i Gminy w Pilicy, pani Anna Kulczak, Przewodnicząca Rady Miasta i Gminy w Pilicy, pani Barbara Przybylik, dyrektor MGBP w Pilicy, pani Anna Kowalska oraz dyrektor ZEAS, pani Barbara Dąbrowa, honorując wysoki poziom wszystkich zaprezentowanych spektakli, przyznało wyróżnienia wszystkim uczestnikom przeglądu. Wielkie brawa należą się uczestnikom oraz organizatorom z Zespołu Szkół nr 2 w Wierbce, za przygotowanie kolejnej pięknej, nastrojowej i kolorowej imprezy.

Na stronie 20 zamieszczamy zbiorową fotografię uczestników jasełek. [AK]

TRZEJ KRÓLWIE W KIDOWIE



Barwny orszak Trzech Króli w Kidowie

6 stycznia 2016. Po raz drugi orszak Trzech Króli zawitał do Kidowa. Ubiegłoroczny pomysł ks. proboszcza Zbigniewa Grześnińskiego najwyraźniej spodobał się parafianom, bo w tym roku orszak był niemal dwukrotnie liczniejszy. Jury pod przewodnictwem Burmistrza miało problem z wytypowaniem najpiękniejszych strojów i najchętniej przyznałoby kilkadziesiąt pierwszych miejsc. Konkurs jest jednak konkursem, więc zdecydowano się na przyznanie podwójnych pierwszych, drugich i trzecich miejsc w dwóch kategoriach wiekowych. Wyniki ogłoszone przez sędziów nie były najważniejsze. Słodkich nagród, dyplomów i pięknych kalendarzy wydanych przez UMiG nie zabrakło dla żadnego z uczestników. Pomysł ks. Grześnińskiego znalazł już naśladowców. 6 stycznia pilicki orszak Stowarzyszenia Ziemi Pilickiej odwiedził kościół franciszkanów i farę. [ANK]

KOLEĐOWANIE W KIDOWIE



"Książowiaci"

10 stycznia 2016. W kościele pw. św. Mikołaja w Kidowie wystąpił zespół „Książowiaci”, działający przy bibliotece w Książu Wielkim. Usłyszeliśmy przepiękne, mało dzisiaj znane kolędy: „Cicho wszędzie, śpi świat cały”, „Gwiazdeczko coś świeciła” znaną

również pod tytułem „Bim-bam”), „Józefie, Józefie”, „Pasterzu, czy widzisz tam”, „Pastuszkowie ze snu powstałi”, popularną w okresie stanu wojennego kolędę „O mój Jezusiczku” oraz skomponowaną przez członkinię zespołu Ewę Zajdek kolędę „Na pewnej małej ziemi”. „Książowiaci” są wielokrotnym laureatem Przeglądu Kolęd w Miechowie i Świętokrzyskiego Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Kielcach. Zespół został też wyróżniony na Międzynarodowego Festiwalu Kolęd i Pastorałek im. Ks. Kazimierza Szwarlika w Będzinie. Od początku kieruje nim Alicja Werys przy pomocy Anny Kowal i Kazimierza Lędzwy. [ANK]

KOLEĐY W FARZE

Zespół Pieśni i Tańca „Zbrucz”



10 stycznia 2016. Wieczór kolęd miał miejsce również w naszym kościele pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty. Oprawę muzyczną mszy świętej o godz. 16.00 stworzyli członkowie ukraińskiego Zespołu Pieśni i Tańca „Zbrucz” z Tarnopola. Po mszy parafianie wysłuchali mini-koncertu kolęd i pieśni religijnych. Zespół „Zbrucz” wystąpił również podczas pilickiego finału WOŚP (str. 3). [SZK]

KOLEĐY W KLASZTORZE



17 stycznia 2016 roku w klasztorze o. franciszkanów została odprawiona Msza Święta w intencji członków zarządu Wspólnoty Leśno-Gruntowej w Pilicy. Było to jednocześnie podziękowanie dla zarządu za udzielenie sali zespołowi „Boston”, aby mógł on się reaktywować po 30 latach przerwy. O oprawę muzyczną Mszy Świętej zadbali członkowie zespołu w składzie (od lewej): Stanisław Kwieciński - klawisze i śpiew, Lech Rydzyk - gitara i śpiew, Monika Paciej - śpiew, Krzysztof Wątor - śpiew. [ANK]

JURAJSKI FESTIWAL KOLEĐ I PASTORAŁEK

17 stycznia 2016. Podczas Jurajskiego Festiwalu Kolęd i Pastorałek w MOK Łazy w kategorii zespoły dorosłe 3 miejsce zdobył chór Hosanna. [dyrektor chóru o. Lucjan Janas]

KOLEĐNICZY Z ŻYTOMIERZA



Pamiątkowe zdjęcie artystów

18 stycznia 2016. W MGBP w Pilicy odbył się koncert kolęd. Wystąpiły polskie zespoły z Ukrainy: „Srebrne Głosy”, „Polskie Sokoły”, „Spiw-Buttia” i „Ażur” oraz ludowy zespół „Książowiaci” z Książa Wielkiego, który niedawno gościł w Kidowie (patrz: str. 13) oraz dzieci uczące się w bibliotece gry na instrumentach. Naukę gry prowadzą Anna i Karol Suchciccy, którzy na zakończenie koncertu poprowadzili wspólne kolędowanie. Szerszą relację z imprezy zamieścimy w numerze lutowym. [AK]

SPOTKANIE EMERYTÓW

Pilicki Klub Seniora należy do najbardziej prężnie działających oddziałów zawierciańskiego ZERiI. Nasi „klubowicze” obecni są w życiu społecznym gminy i powiatu. Prezes Oddziału Pani Helena Wojas reprezentowała Klub w spotkaniu wigilijnym w którym uczestniczyli: Przewodnicząca Rady Powiatu Maria Milejska, Poseł na Sejm RP Anna Nemś, Prezydent Zawiercia Witold Grim. [Red]



Prezes Pilickiego Oddziału Klubu Seniora Helena Wojas i Prezydent Zawiercia Witold Grim

HISTORIA

PRZEWOJENNY JAMES BOND Z PILICĄ W TLE

[Kontynuacja z numeru 12/2015] Asystentem reżysera został Eugeniusz Nowowiejski. Lena Heczynaszwili-Karpińska, grająca rolę księżnej Niny Abaszydze, była jak się zdaje debiutantką na planie filmowym. O jej wcześniejszej i późniejszej karierze niewiele wiadomo. Więcej wiadomo o Lilianie Zielińskiej, grającej Irenę Billewiczównę, jedną z głównych postaci filmu, chociaż informacje nie zawsze bywają spójne. Właściwie nazywała się Stanisława Alicja Zielińska. Urodziła się prawdopodobnie w roku 1904. Pobierała lekcje gry scenicznej pod kierunkiem Stanisławy Wysockiej. Początkowo występowała jako Lili Lyana - tego pseudonimu używała, kiedy zachwyceni jej urodą włoscy producenci zaproponowali jej kilka ról w swoich filmach na początku lat 20-tych. Po powrocie pracowała w Teatrach: Narodowym, Letnim i Polskim. Najchętniej wspominaną rolą przez aktorkę jest postać Marty w „Miodzie Kasztelańskim” Kraszewskiego. Poradzono jej, aby unikała pretensjonalnych pseudonimów, więc wróciła do nazwiska rodzowego. Została członkiem ZASP-u. Na ekranie debiutowała w 1923 r w obrazie - Kule, które nie trafiają. Wystąpiła w filmach - Awantury miłosne panny D, Skrzydlaty zwycięzca, Sztabskapitan Gubaniew, Golgota ziemi Chelskiej, w reżyserii Tadeusza Chrzanowskiego, który później został jej mężem. Obawiała się ery filmu dźwiękowego. W licznych rozmowach mówiła, że tęskni za „wielką niemową” W 1932 roku aktorka namówiona przez Mieczysława Krawicza i Janusza Warneckiego wystąpiła w głównej roli Renaty w pierwszej polskiej operetce filmowej „Każdemu wolno kochać”. Kolejnym filmem, w którym zagrała była „Afera Krystyny”, jednak w roku 1934 film wszedł na ekrany pod zmienionym tytułem „Awanturki jego córki”. Recenzje okazały się chłodne i bardzo krytyczne. Po tym filmie zagrała w kostiumowy melodramat historyczny „Przeorze Kordeckim” jako Hanna. Lata 1935-1936 Zielińska poświęciła na pracę w teatrach (Bydgoszcz, Poznań, Lwów). Była Anielą w „Ślubach panieńskich”, Helenką w „Panu Jowialskim” i Florą w „Panu Glendnaba”. Na scenach stołecznych zagrała w sztuce Chrzanowskiego, „Japoński rower”, w komedio-operetce „Dziewczyna i hipopotam”. Zagrała, również rolę Haliny w „Halce” z 1938r., która cieszyła się uznaniem i długo utrzymywała się na ekranach kin. Występowała również w Teatrze Malickiej, na scenach Torunia i Wilna oraz w warszawskich teatrach rewijowych - Sfinks, Perskie Oko, Hollywood i Wielka Rewia. Ocalały tylko 3 filmy z jej udziałem. Należała do grona

najpiękniejszych i najzgrabniejszych aktorek dwudziestolecia międzywojennego. Posiadała zgrabną, elegancką sylwetkę, urok twarzy o regularnych rysach, puszyste popielato-blond włosy. Była przy tym osobą o wielkiej pracowitości, ustawicznie szlifującą i rozwijającą swe zawodowe umiejętności. W 1939 r. wyruszyła w objazd po Polsce z przedstawieniem sztuki męża Tadeusza Chrzanowskiego „Burza nad Szanghajem”. Ostatni raz widziano ją w teatrze „Miraż” podczas wygłaszanego monologu. Później Lili Zielińska zaginęła. W „Słowniku biograficznym teatru polskiego” napisano, że zginęła w czasie Powstania Warszawskiego. Po kilku latach w wyzwolonej już Warszawie w roku 1946 na łamach „Expressu Wieczornego” został zamieszczony tekst: Ktokolwiek wie o losach zaginionej w czasie Powstania Warszawskiego – znanej aktorki Lili Zielińskiej proszony jest o skontaktowanie się z jej mężem Tadeuszem Chrzanowskim.... [cdn.] [AK]

NASI AMBASADOROWIE
O. MARIAN ŚWIERCZEK


O. Marian Świerczek przy szopce w Lourdes

Piliczenie rozsiani są po całym świecie. Od wielu mamy sygnały, że na miarę swoich możliwości starają się przybliżyć „tubylcom” rodzinną miejscowość. Jedną z osób, które zostawiły serce w Pilicy jest kamilianin Ojciec Marian Świerczek. Przez wiele lat pracował w Rzymie, a teraz swą posługę kapłańską pełni we Francji, w Lourdes, największym we Francji i jednym z największych na świecie ośrodków kultury maryjnej, celu pielgrzymek, odwiedzanym rocznie przez 6 mln osób z całego świata. Będąc daleko o. Marian jest z nami myślami. Swym parafianom często opowiada o rodzinnej miejscowości wykorzystując docierające do Francji egzemplarze „Naszej Pilicy”. Na święta Bożego Narodzenia do Lourdes pojechała paczka pilickich opłatków, tak wielka, aby nie zabrakło ich dla żadnego z parafian. O. Marian pomaga nam w poszukiwaniu pilickich śladów. Podczas pobytu w Rzymie przysłał nam

fotografię obrazu Matki Bożej Śnieżnej z kościoła Santa Maria Maggiore, będącego pierwowzorem pilickiej kopii. Zilustrowaliśmy nią artykuł „400 lat naszej madonny” zamieszczony w numerze 3/2014. Teraz, „Padre Mariano”, jak go w redakcji nazywamy, wykorzystując rzymskie kontakty, kieruje z Lourdes poszukiwaniami portretu prymasa Adama Ignacego Komorowskiego, który według XIX-wiecznej notatki, powinien znajdować się w jednym z rzymskich kościołów. Prymas ma w swoim życiorysie pilicki epizod, gdyż na początku XVIII wieku był prepozytem i oficjałem pilickim. [ANK]

ETNOGRAFIA

WOREK ŻŁOTA Z KLESZCZOWEJ

*Nie bój się królu, żadnej przeszkody,
Bo my stoimy u Twojej głowy
U twej głowy zbrojni rycerze
Na każdy rozkaz szablą uderzy*

Prawdopodobnie w każdym regionie znajduje się wyjątkowy talent lub godna szczególnej uwagi tradycja, a sztuką jest coraz częściej dostrzeżenie jej i zadbanie o żywotność.

Często przypadek i zbieg okoliczności wpływa na odnalezienie pewnej wartości i tak było tym razem. Co jest tytułowym workiem złota? Tradycja kolędnicza zachowana u depozytariusza niebywalej pamięci seniora – Piotra Korczyńskiego. Od czerwca do września w wielu miejscowościach regionu prowadzone były badania etnograficzne pn. „Tropem badaczy Zagłębia Dąbrowskiego” koordynowane przez Regionalne Obserwatorium Kultury z Katowic. Prace prowadziło 10 tandemów badawczych w oparciu o kwestionariusz dotyczący budownictwa, stroju ludowego i przemian w obrzędowości dorocznej, czyli elementów tradycji związanych ze szczególnymi dniami roku liturgicznego. Kolędowanie jest praktyką popularną w całej Polsce i wśród pozostałych chrześcijańskich narodów słowiańskich, jednak formy, które przybiera są wyjątkowe i niepowtarzalne. Należy zauważyć, że na elitarniej Liście Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego Unesco zwyczaj chodzenia po kolędzie wpisały aż cztery narody, jako szczególnie ważny element wpływający na ich tożsamość. Na owej liście znajdują się tradycje, których depozytariusze nie zaprzestali ich uprawiania. Obrzęd kolędy kryje w sobie znacznie więcej, niż widać gołym okiem. Wbrew pozorom nie chodziło nigdy o zarobek, lecz o wymianę darów. Darem jest słowo życzeń, posiadające szczególną moc spełniania się w czasie świątecznym; wiedzą o tym wszyscy, którzy fanią się

opłatkiem z rodziną i przyjaciółmi. Artystyczna forma kolędy jest wartością wyróżniającą mieszkańców regionu, a nie tylko dzieciinną maskaradą. Dobrze mieć też świadomość, że skład grupy nie jest przypadkowy, a wynika z tradycyjnego, ludowego postrzegania kosmologii świata. Czas świąt Bożego Narodzenia jest okresem kończenia tego co stare, zapraszaniem tego co nowe, w literaturze nazywany czasem liminalnym, w którym wedle wierzeń pojawiają się postacie Obce, spoza znanego świata. Jaki jest skład grupy kolędniczej w regionie Pilicy? Król Herod, Anioł, Diabeł, Marszałek, Turek, Śmierć, Żyd. Anioł – dobra dusza, pyta gospodarza czy mogą wejść; Marszałek Królowi przynosi krzesło – tron; Żyd stawia się na wezwanie Heroda, śpiewać jednak nie chce, jest Szabas; Turek wraca z wojny, a wojska za nim pięć tysięcy; przebiegły Diabeł - ogon ma napchany szpilkami gdyby go tylko jakaś panna chciała za niego złapać, aż w końcu przychodzi Śmierć, tej się oprzeć Król nie może. Bogata inscenizacja, kreatywna charakteryzacja i popisy kawalerów to pretekst do wymiany darów. Od dawna zwykło się dawać kolędnikom pieniądze, kiedyś wystarczył kęs świątecznego ciasta w zamian za dobre słowo życzeń. Stare serbskie powiedzenie głosi, że świat nie zginie, póki ludzie będą dzielić się chlebem. A jak wyglądają ostatnie lata?



Barwne stroje kolędników z Kleszczowej

Liczni informatorzy z gminy Pilica utrzymują, że od 3-4 lat nie widuje się kolędników, a ci którzy chodzili wcześniej stracili dawną barwność i polot w wykonywaniu kolędy. To wielka strata! Dlaczego tak się stało? Z jednej strony to wina mieszkańców, którzy w ostatnich latach nie ufają przebierańcom, nie chcą wpuszczać do domów ludzi zbierających pieniądze za marne wykonanie znanych wszystkim kolęd. Z drugiej strony w ostatnich latach w całej Polsce obniżał się poziom artystyczny kolędników wyraźnie zniechęconych małym zainteresowaniem ze strony mieszkańców domostw, które odwiedzali. W ten

sposób zamyka się koło prowadzące do porzucenia pięknej tradycji kołędowania. Co można zrobić? Nie poddawać się, spróbować jeszcze raz ożywić kołędę w jurajskich miejscowościach. Nie trzeba wiele, spośród czytelników znajdzie się na pewno dostatecznie dużo twórczych i utalentowanych osób, które bez trudu zbiorą kilku przyjaciół, aby wspólnie dzielić się chlebem, by świat się nie zginął. A skąd dowiedzieć się jak kołęda wyglądała kiedyś? Polecam zapytać ludzi, którzy jeszcze ją pamiętają, którzy sami przez lata ją tworzyli. Do najwspanialszych kołędników poznanych przeze mnie w gminie Pilica należy pan Piotr Korczyński z Wierzbicy. Z pewnością chętnie podzieli się informacjami, licznymi strojami, wspomnieniami i autorskimi oracjami. Tradycja to nie tylko to co zastaliśmy, ale wyzwanie dla nas, młodych, aby ją zachować. W przeciwnym razie pozabawimy jej następne pokolenia. [Konrad Kwieciński]



OCZAMI KOŁĘDNIKA

Ach te święta Bożego Narodzenia... Syta kolacja wigilijna, barwna choinka, wyolbrzymione życzenia, wymarzone, a także te nietrafione prezenty i nawet lampki migocące pośród ciemnej nocy. Byli też kołędnicy. Wymalowane twarze z wąsikami recytowały, aniołki śpiewały... Jednak dlaczego właściwie pojawili się na ulicach naszej gminy? Kim oni byli? Tradycja kołędowania to stary, wiejski obrzęd Słowian, polegający na tym, że grupy przebierańców odwiedzają różne domy, gdzie śpiewają kołędy i składają bożonarodzeniowe i noworoczne życzenia. W zamian za to, od gospodarzy dostają drobny datek pieniężny i są częstowani smakołykami. Na początku zwyczaj ten wyglądał jednak nieco inaczej. Po kołędzie chodziło się nie zimą, ale wiosną. Wiązało się to wtedy z rozpoczęciem nowego roku w tej właśnie porze, a także z innym celem owego zwyczaju. Życzono mieszkańcom urodzaju plonów. Przez wieki tradycja ta uległa wielu zmianom, a dziś już praktycznie odchodzi w zapomnienie. Mimo wszystko na terenie naszej gminy istnieje kilka takich grup kołędników, m.in. w Dobrej, Kocikowej i samej Pilicy. Przebierają się oni nie tylko za aniołów, diabłów, czy pastuszków, ale również ułana, turka, albo żyda. Jednym z najtrwalszych takich formacji są kołędnicy z Kocikowej. Mieszkańcy potwierdzają, że to samo nietypowe przedstawienie pojawia się co roku od czasów wojennych. Pamiętają je ze swoich młodości lat, nie tylko rodzice, ale i dziadkowie, a nawet pradziadkowie. Prawie wszyscy więc Kocikowianie są związani z ową tradycją, dlatego odnoszą się do niej z niezwykłym szacunkiem. Także obecnie tworzą się nowe zgrupowania. Młodzież sama układa teksty, wyszukuje ciekawe kołędy i tworzy

stroje, po to aby kultywować piękną tradycję. Kołędnikiem może być każdy z nas. Nie trzeba do tego żadnych kwalifikacji, ani niezwykłych zdolności aktorskich. Potrzeba tylko pewności siebie. Zapobiegajmy więc umieraniu tego obrzędu. Zaczniemy chętnie chodzić po kołędzie, lub po prostu doceniemy tę garstkę przebierańców i zapraszamy do swych domów. Niech nie gasną światła na dźwięk dzwonka do drzwi w świąteczny wieczór. Kołęda przecież nie musi kosztować, wystarczy nawet „Bóg zapłać”, ale ratujmy ten niezwykły obyczaj. [Magda Pleban]



Kołędnicy... czyżby wymierająca tradycja?

DKK



DKK dla dzieci - listopadowe spotkanie DKK dla dzieci poświęciliśmy wspaniałej książce Grzegorza Kasdepke „Co to znaczy...?” Książkę czyta się z dużą przyjemnością, chociaż jest napisana w nietypowy sposób. W środku znajduje się aż 101 krótkich historyjek pełnych humoru i zabawnych sytuacji z życia codziennego pewnego chłopca o imieniu Bartuś. Każda z historyjek tłumaczy znaczenie różnorodnych powiedzeń, których używamy na co dzień. Przeczytamy tutaj o tym co oznacza między innymi "Biały kruk", "Być kozłem ofiarnym", "Być w siódmym niebie", "Czarna owca"... Książka bardzo się wszystkim podobała, ponieważ dostarczyła nam okazji do wspaniałej zabawy. Okazało się bowiem, że klubowicze również mają do opowiedzenia wiele śmiesznych historii z własnego życia związanych z powiedzeniami opisanymi w książce. Polecam do wspólnego czytania z dzieckiem, ponieważ największym atutem tej książki jest to, że jednocześnie uczy i bawi, zarówno dzieci jak i dorosłych. Jednocześnie miło nam poinformować, że dołączył do nas pierwszy mężczyzna. Jeszcze przedszkolak, ale czyta z dużym zaangażowaniem wartym pochwały i naśladowania.

Podsumowanie roku 2015 w DKK - Grudzień to miesiąc zamykający rok kalendarzowy. Członkinie DKK w piątkowe popołudnie spotkały się na podsumowującym całoroczne czytanie spotkaniu. Tym razem jednak nie omawiały żadnej pozycji książkowej, a wybierały tę, która ich zdaniem była najlepsza. Nie trudno odgadnąć, że nie wybrano jednej, jedynej ponieważ każdej z czytelniczek podobała się inna. Spośród 11 przeczytanych ustalono jednak te, które mogłyby stać się przedmiotem dyskusji dla innych rządnych książkowych przygód:

1. Roma Ligocka - „Dziewczynka w czerwonym płaszczyku”.
2. Eric-Emmanuel Schmitt „Małe zbrodnie małżeńskie”.
3. Roma Ligocka „Dobre dziecko”.
4. Harlan Coben „Tęsknię za Tobą”.
5. Teresa Rudzka „Zawsze będę Cię kochać”. [IS]

ROZWIĄZANIE ZAGADKI I NOWA ZAGADKA

Tajemniczy obiekt ze zdjęcia w numerze 12/2015 którego nie udało się nikomu rozpoznać, to pilicka synagoga widziana z innej strony. **W tym numerze łatwiejsza zagadka fotograficzna: Gdzie znajduje się kapliczka z fotografii?** Odpowiedzi prosimy nadsyłać listownie na adres MGBP w Pilicy, ul. Zawierciańska 12, 42-436 Pilica, lub na email: biblioteka_pilica@poczta.onet.pl do 15 lutego 2016 roku.



IMPRESSUM:

"Nasza Pilica" - miesięcznik gminy Pilica
ISSN 2353-7833

WYDAWCA: Miejsko Gminna Biblioteka Publiczna w Pilicy
ul. Zawierciańska 12, 42-436 Pilica
tel. (32) 67 35 143,

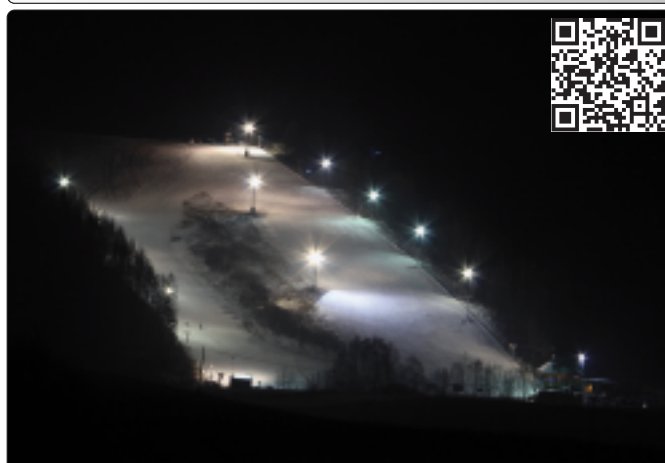
www: <http://www.naszapilica.pl>
email: biblioteka_pilica@poczta.onet.pl



KOCIM OKIEM



Sylwester 2015/2016 w Pilicy
widziany ze wzgórza św. Piotra



Zimowe atrakcje gminy - stok narciarski w Cisowie



Zimowe atrakcje gminy - stok narciarski w Smoleniu

REDAKCJA:

Anna Kowalska [ANK] - redaktor naczelny, Joanna Bzdęga [JB], Małgorzata Drag-Wieluńska [MDW], Katarzyna Jurczak [KJ], Iwona Kuraś [IK], Magdalena Lis [ML], Iwona Sikora [IS], Aleksander Kot [AK], Szymon Kot [SzK]

Opracowanie graficzne: Szymon Kot [SzK], Małgorzata Drag-Wieluńska [MDW]

Skład: Biuro Techniczne - Szymon Kot; **email:** szymon.kot@biuro-techniczne.com.pl

Nakład: 1700 egz. **Druk:** GrafPress - Olkusz; **email:** biuro@grafpress.com.pl

Numer zamknięto i przesłano do druku: 25 stycznia 2016

Redakcja zastrzega sobie prawo niewykorzystania materiałów nie zamówionych, a także prawo do skracania i adiacji tekstów oraz zmiany ich tytułów. Tekstów nadesłanych nie zwracamy. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem. Nadesłanie tekstu/zdjęcia wiąże się z wydaniem zgody na jego publikację na łamach miesięcznika i/lub dodatków w wersji drukowanej i elektronicznej. Wyrażane opinie są poglądami autorów i nie zawsze odzwierciedlają stanowisko redakcji. Teksty nadesłane oraz cytowane pisane są kursywą. Regulamin regulamin czasopisma "Nasza Pilica" dostępny u Wydawcy oraz na stronie internetowej czasopisma.

Zabrania się kopiowania, redystrybucji, publikowania, rozpowszechniania, udostępniania czy wykorzystywania w inny sposób całości lub części danych zawartych w miesięczniku w celach komercyjnych. Zdjęcia oraz artykuły wykorzystane w publikacji, jeżeli nie zaznaczono inaczej, są własnością redakcji/autora lub redaktorów/autor posiada zgodną na ich publikację. Korzystanie z materiałów zamieszczonych w miesięczniku wymaga zgody Redakcji, poza wyjątkami określonymi w powszechnie obowiązujących przepisach prawa takich jak dozwolony użytek w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2006 r. nr 90 poz. 631, t.jedn. z późn. zm.). W przypadku uzyskania pisemnej zgody Redakcji/Wydawcy na rozpowszechnianie i wykorzystywanie danych, informacji lub artykułów lub ich części zawartych w miesięczniku, rozpowszechnianie to i wykorzystywanie dopuszczalne jest na poniższych zasadach: 1) wykorzystywane informacje prezentowane będą w całości, bez zmian, skrótów i przeróbek; 2) wykorzystywane dane, informacje i prace będą posiadały widoczne odwoływanie do miesięcznika "Nasza Pilica" poprzez podanie źródła.



Lata 70-te XX w. Prawdziwa zima nad stawem. Fot. udostępnił Władysław Fabjański

Szkoła narciarska
CISOWA

**AKTYWNE
FERIE
NA STOKU!**

bliższe informacje 533663700

**Miejsko- Gminna
Biblioteka Publiczna
w Pilicy**
w ramach akcji
„Ferie w bibliotece”
zaprasza dzieci na
przedstawienie
Teatru Duet z Krakowa p.t.
„Baltazar Bąbka”,
które odbędzie się
25 lutego 2016
o godz.11.30
w bibliotece
(ul.Zawierciańska 12)
tel.32/ 67 35 143

WSTĘP WOLNY

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne zmiany terminów i programów wprowadzone przez organizatorów oraz za koszty jakie mogą generować zaproszenia. Wszystkie spotkania organizowane w MGBP w Pilicy (o ile nie zaznaczono inaczej) są bezpłatne i dostępne dla wszystkich.



Bazylika Narodzenia Pańskiego w Betlejem (fot. Bożena Witkiewicz, Agata Czech); Kaplica pw. NMP Królowej Polski w Cisowej - Janina Paciej, Monika Paciej, Bronisława Brodzińska (fot. Katarzyna Dachowska); Kościół pw. Matki Bożej Cz stochowskiej w Dobrakowie - Ewa Kapuścińska, Przemysław Kapuściński, Marta Poskart, Robert Koper, Zbyszek Koper (fot. Agata Czech); Kościół pw. Najświętszego Imienia Jezus w Pilicy-Biskupicach - grupa postulantańców oraz członkowie chóru Hosanna: Joanna Dąbrowska, Dominik Świerczek i Sławek Woźniczko; Remiza OSP Szyce - KGW Szyce (fot. Marta Kasprzak-Swidowska); Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Wierbce - Alina Otrębska (fot. Magdalena Lis); Kaplica pw. św. Józefa w Wierzbicy - Maria Sowula, Krystyna Czech, Maria Gębka, Halina Brożek; Kaplica pw. NMP Królowej Polski w Złotcu - Anna Barczyk, Halina Gruca, Halina Rozlach, Wiesława Witek, Barbara Żyła, Mariola Żyła, (fot. Krystyna Derbot); (Za nazwą podano osoby pomagające przy budowie szopki).



Reprezentanci przedszkoli oraz szkół biorących udział w XIV Gminnym Przeglądzie Jasełek